

Aistear

Creatchuraclam na Luath-Óige
The Early Childhood Curriculum Framework

**Eispéiris foghlama le
haghaidh mamailíneach**

Eispéireas foghlama 2: Buille an druma**Téama: Féiniúlacht agus Muintearas, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 2****Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Cúram lae baile lánaimseartha agus páirtaimseartha (creis)**

Bhog Gloria go hÉirinn ón Nigéir Thuaidh trí bliana ó shin. Labhraíonn sí Béarla agus tugann sí cúnamh i seomra na mamailíneach ar mhaidin Mháirt gach dara seachtain. Tá a garmhac Lee (2½ bliain d'aois) ag freastal ar an gcreis ó mhí Mheán Fómhair i leith. Gach uair a thugann sí cuairt ar an gcreis, tugann Gloria léi rud éigin ón Nigéir Thuaidh ionas gur féidir leis na leanaí é a fheiceáil, súgradh leis agus foghlaim faoi. Tá taithí ag Lee ar na nithe seo. Thug sí léi druma Afracach lá amháin. Sheinn sí an druma agus í ag casadh amhrán Afracach agus rinne an chuid eile den chomhluadar bualadh bos le buille an druma. Rinne Lee agus roinnt dá chairde aithris ar roinnt de na focail agus na frásaí. Rinne na leanaí iarracht ina dhiaidh sin an druma a sheinn iad féin. Ba mhaith le Gloria roinnt cluichí a imirt lasmuigh leis na mamailínigh an chéad uair eile. Rinne Sorcha, an ceannaire seomra, roinnt nóiméad de na himeachtaí a thairdeadh ar fhístéip agus thaispeáin é seo do na leanaí nuair a bhí Gloria imithe abhaile.

?

Ábhar Machnaimh: Cad iad na bealaí ar féidir leis na tuismitheoirí agus na seantuismitheoirí a bheith páirteach in eispéiris a shaibhriú do na leanaí?

Eispéireas foghlama 4: Iontráil oscailte – deiseanna cainte neamhfhoirmeálta**Téama: Folláine agus leas, Aidhm 1 agus Sprioc foghlama 3****Aoisghrúpa: Mamailínigh agus leanaí****Suíomh: Sa bhaile agus seisiún naíonra**

Fáiltíonn Mina roimh na leanaí agus a dtuismitheoirí de réir mar a shroicheann siad an naíonra gach maidin. Dar léi, tá na cúig nóiméad teagmhála sin thar a bheith luachmhar. Sa tréimhse sin is féidir le tuismitheoirí a chur in iúl di más rud é gur mhaith leo comhrá a bheith acu léi i dtaobh a leanaí agus eagraíonn sí am a bheadh oiriúnach dóibh. Ag tús na bliana cuireann sí in iúl dóibh freisin gur féidir teacht uirthi ar an teileafón gach lá ó 1i.n. go dtí 1.30i.n. i gcás go mbeadh aon chúiseanna inní acu, nó chun plé a bheith acu mar gheall ar cé chomh maith is atá ag éirí leis an leanbh sa ghrúpa súgartha. Cuireann sí i gcuimhne dóibh go rialta ina thaobh seo, mar go gcuireann sé ar a suaimhneas iad má choinníonn sí i dteagmháil leo mar seo. Tugann gaolta nó feighlithe roinnt leanaí go dtí an naíonra iad, agus tá an cineál seo teagmhála an-luachmhar le haghaidh tuismitheoirí mar gur féidir leo glaoch a chur ar Mina le linn am lóin.

Thosaigh Mikie (2 bhliain 11 mhí d'aois) ag imirt i ngrúpa súgartha mí ó shin. Tá a mháthair, Lucy, anchúthail agus déanann Mina iarracht ar leith comhrá a bheith aici léi uair sa tseachtain. Taispeánann Mina rud éigin do Lucy, cosúil le grianghraf de Mikie ag imirt nó pictiúr a tharraing sé. Baineann sí úsáid as seo chun uchtach a thabhairt do Lucy labhairt faoi Mikie. Fiafraíonn sí faoi rudaí is maith leis a dhéanamh sa bhaile agus tugann sí moltaí do Lucy maidir lenar féidir léi a dhéanamh chun cur leis an méid a fhoghlaimíonn sé sa suíomh.

Ábhar Machnaimh: Cad iad na straitéisí a d'fhéadfainn a úsáid chun cuidiú le tuismitheoirí a bheith níos muiníní labhairt liom faoina leanaí?

Eispéireas foghlama 5: An nuachtlitir**Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 4 agus Sprioc foghlama 3****Aoisghrúpa: Mamailínigh agus leanaí****Suíomh: Sa bhaile agus cúram lae lánaimseartha agus páirtaimseartha (naíolann)**

Chuir foireann na naíolainne Happy Start pacáiste fáilte ar fáil le haghaidh thuismitheoirí na leanaí nua. San áireamh sa phacáiste seo tá ráiteas misin na naíolainne agus eolas ar an gcaoi a dtacaíonn an fhoireann le foghlaim agus forbairt na leanaí. Chomh maith leis sin seolann siad abhaile nuachtlitir gach mí ionas go mbeidh a fhios ag na tuismitheoirí cad iad na hamhráin, scéalta agus gníomhaíochtaí atá ar siúl ag na leanaí. Bíonn na leanaí i mbun cinntí a dhéanamh i ndáil le cén t-eolas atá san áireamh. Seo a leanas sampla de nuachtlitir atá ar fáil i mBéarla, i bhFraincis agus i bPolainnis (príomhtheangacha dúchais na leanaí). Tá sé beartaithe ag an bhfoireann freisin teachtaireachtaí téacs a úsáid le haghaidh tuismitheoirí ar mian leo eolas a fháil faoi imeachtaí sa naíolann.

?

Ábhar Machnaimh: Conas is féidir liom tuilleadh eolais a roinnt le tuismitheoirí faoina bhfuil ar siúl ag a leanaí i mo shuíomh?

Féach an nuachtlitir ar an gcéad leathanach eile.

Bealtaine 2009

Rudaí Iontacha a Dhéanamh lena Chéile!

Naíolann Tús Maith: Mamailínigh shinsearacha agus leanaí réamhscoile

Ár lá amuigh sa choill!

Ba mhaith linn buíochas a ghabháil leis na tuismitheoirí go léir a tháinig linn ar ár dturas chuig coillte Ghleann Garaidh. Bhain gach duine an-taitneamh as an lá. Deir na leanaí gur bhain siad taitneamh ar leith as an turas ar an mbus agus as an bpicnic! Thaitin go mór leo a bheith ag léimneach sa lathach ina mbuataisí. Ó d'fhillamar ón turas bhíomar ag foghlaim faoi chrainn agus faoi bhláthanna a fhásann sa choill. Thosaíomar freisin ag foghlaim faoi mhil a dhéanamh mar gur aimsíomar coirceoga faoi cheilt i gcúinne na coille. Beidh an tUasal Mackey, a chuireann mil ar fáil le haghaidh na siopaí áitiúla, ag tabhairt cuairte ar an réamhscoil ar an 12 Meitheamh. Tabharfaidh sé leis mil agus taispeánfaidh sé físteip mar gheall ar bheacha. Ba bhreá linn dá mbeadh sibh in ann bheith linn ag 10r.n. ar an lá sin?

Tá grianghraif de thuras Ghleann Garaidh ar taispeáint sa phríomh-halla.

Am le haghaidh Tuilleadh Scéalta

Beimid ag dul ar cuairt chun na leabharlainne mar is gnách ar an Aoine dheireanach den mhí seo. Míle buíochas leis na tuismitheoirí a tháinig linn an mhí seo caite.

An bhfaca tú ár mbus?

Sa mhéid gur bhain na leanaí an méid sin taitnimh as an turas ar an mbus chuig Coill Ghleann Garaidh bheartaíomar ár mbus féin a dhéanamh. Táimid an-bhuíoch de Dhaid Darren a thug boscaí móra cairtchláir dúinn chun an obair seo a dhéanamh. Tar éis dianoire tá ár mbus ildaite féin againn le roth stiúrtha, bonnán agus suíocháin. Chun cur leis an bplé a bhí againn ar chórais iompair beidh máthair Ava, Nóra ag teacht isteach an tseachtain seo chugainn chun caint linn faoina post mar thiománaí bus scoile. Beidh roinnt mhaith de na leanaí ag taisteal ar an mbus sin nuair a thosóidh siad sa réamhscoil i mí Mheán Fómhair. Beidh Nóra anseo ag 10.30r.n. ar an Déardaoin 14 Bealtaine. Tá fáilte roimh chách bheith linn agus fanacht i gcomhair cupán tae/caife ina dhiaidh i seomra na dtuismitheoirí.

Rannta

Mar is eol daoibh cuirimid san áireamh i gcónaí rann nó dán inár nuachtlitir. An mhí seo d'iarr na leanaí orainn focail an amhráin Timpeall Timpeall a chur ar fáil daoibh. Múinfidh siadsan na gníomhartha daoibh. Baint taitneamh as.

- Timpeall timpeall rothaí an bhus, rothaí an bhus, rothaí an bhus,
- Timpeall timpeall rothaí an bhus, rothaí ag casadh timpeall.
- Bíp, bíp, bíp ag adharc an bhus, adharc an bhus, adharc an bhus,
- Bíp, bíp, bíp ag adharc an bhus, géilligí don bíp bíp.

Cé aige/aici a bhfuil breithlá i mí Bealtaine?

Beidh Rarish Obert dhá bhliain d'aois ar an 1 Bealtaine.
 Beidh Sharon O'Brien trí bliana d'aois ar an 7 Bealtaine.
 Beidh Fiachra Long ceithre bliana d'aois ar an 15 Bealtaine.
 Beidh Kia Mihás cúig bliana d'aois ar an 17 Bealtaine.
 Tá súil againn go mbeidh breithlá sona agaibh go léir.

Dáta tábhachtach don dialann

Le linn an dá sheachtain tosaigh de mhí an Mheithimh tá súil againn bualadh leat agus le do leanbh ar feadh tamall gairid. Taispeánfaidh do leanbh a f(h)illteán ionas go bhfeicfidh tú cad a bhí á dhéanamh agus á fhoghlaim aige/aici le linn na bliana. Mura bhfuil an dáta agus an t-am feiliúnach duit, téigh i dteagmháil le Michelle, le do thoil, ar 084 6655437.

Eispéireas foghlama 8: Dan, fear an cheoil**Téama: Cumarsáid, Aidhm 4 agus Sprioc foghlama 3****Aoisghrúpa:** Leanaí óga, mamailínigh agus leanaí**Suíomh:** Sa bhaile agus feighlíocht linbh

Is ceoltóir é Dan. Is breá lena leanaí féin ceol agus chas sé leo sa bhaile ón aois an-óg. Tagann sé anois chuig a suíomh feighlíochta uair sa choicís ar cheann dá laethanta saoire ón obair chun a ghiotár a sheinm agus amhráin a chasadh leis na leanaí. Is breá leo a ghiotár. Teastaíonn uathu a fháil amach cé chomh trom is atá seo, cad as a bhfuil sé déanta, agus cá mhéad sreang atá air. Taispeánann Dan dóibh conas a oibríonn sé. Ceann de na laethanta thug sé leis a dhromaí agus thaispeáin sé drumadóireacht dóibh. Bhain sé úsáid as rithimí urlabhartha chun cuidiú leo an buille a thapáil: *An-nie Jou-bert* (ainmneacha leis na leanaí níos óige) agus *D'ith mé úll is d'ól mé tae* (abairtí leis na leanaí níos sine). Bíonn na leanaí ag tnúth leana chuartheanna. Déanann siad cleachtadh beagnach gach lá ionas gur féidir leo a thaispeáint do Dan cé chomh maith is atá siad ag bualadh bos nuair a fhilleann sé. Roimh an gcéad chuairt eile aige déanann Noleen, an feighlí, agus na leanaí giotáir as dramhábhar. Tá siad an-sceitimíneach a mbanna ceoil a thaispeáint do Dan!

Ábhar Machnaimh: Cad iad na cumais speisialta atá ag tuismitheoirí a bhféadfaí fónamh a bhaint astu agus iad seo a roinnt leis na leanaí?

Eispéreas foghlama 11: An dtuigeann tú mo chultúr agus mo thraidisiún?**Téama: Féiniúlacht agus Muintearas, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 3****Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Sa bhaile agus seisiún naíonra**

Is baill den lucht siúil iad Joseph (2 bhliain agus 11 mhí d'aois) agus a theaghlach. Bhog siad isteach sa cheantar le déanaí agus chláraigh Kathleen, máthair Joseph, é le haghaidh dhá mhaidin sa tseachtain sa naíonra áitiúil. Bhuail an bainisteoir, Joan, le Kathleen agus mhínigh di conas a oibríonn an tseirbhís agus thaispeáin di na seomraí éagsúla agus an spás súgartha lasmuigh. D'fhiafraigh Joan de Kathleen céard iad na nithe a thaitníonn agus nach dtaitníonn le Joseph. Mhínigh sí di nach bhfuil mórán ar eolas aici faoi chultúr agus faoi thraidisiún an Lucht Siúil. D'iarr Joan ar Kathleen roinnt a insint di faoina slí bheatha agus faoi thraidisiún an Lucht Siúil atá tábhachtach di siúd. Cuideoidh sé leis an bhfoireann tacú le Joseph má tá roinnt eolais acu ar na nithe seo. D'inis Kathleen do Joan go dtaistealaíonn siad de ghnáth i leantóir le linn mhíonna an tsamhraidh agus go socraíonn siad síos i gceantar amháin don chuid eile den bhliain. Mhínigh sí freisin nach bhfuil formhór an Lucht Siúil chomh fánaíoch agus a bhídís. Dúirt Kathleen gur breá le Joseph ainmnithe, go háirithe capaill agus madraí. D'inis sí do Joan nach dteastaíonn uathí go ndéanfar idirdhealú éagórach ar Joseph toisc go bhfuil sé ina bhall den Lucht Siúil. Tá inní uirthi mar go raibh eispéiris dhiúltacha ag leanaí níos sine i suíomhanna eile.

Agus í ag ullmhú le haghaidh Joseph, agus le cúnaimh ó Kathleen, d'aimsigh Joan roinnt leabhar agus míreanna mearaí a léiríonn saol an Lucht Siúil sa lá atá inniu ann. D'eagraigh sí taispeántais d'ainmhithe a thaitníonn le Joseph ionas go bhféadfadh sé féachaint orthu ar theacht dó chun an naíonra. Dúirt sí leis na leanaí go mbeadh buachaill nua chucu go luath. Cúpla lá ina dhiaidh sin labhair Joan leis na leanaí maidir lena mbailte. Bhain sí úsáid as taispeántais ar na ballaí chun béim a leagan ar roinnt de na pointí a bhí á ndéanamh aici. Sa taispeántas sin bhí pictiúir de bhailte leanaí cosúil le leantóirí, árasáin agus tithe sraithe. Bhain siad úsáid astu seo chun labhairt faoin 'áit ina gcónaímid'. Thug na leanaí isteach grianghraif dá dteaghlaigh agus dá dtithe, agus rinne múnlaí de na tithe sin ag baint úsáide as drámh-ábhair, fabraicí, olann, páipéar maiseach agus cairtchlár. Chuir siad iad seo ar taispeánt in aice a ngrianghraf. I gcaitheamh na laethanta ina dhiaidh sin d'inis siad scéalta dá chéile faoina bpeataí agus a dturais. Bhreathnaigh Joan ar na leanaí le linn a ngníomhaíochtaí agus chinntigh gur cuireadh Joseph san áireamh agus gur thosaigh sé ag cruthú caidreamh le daoine eile. Thug sí tuairisc chun dáta do Kathleen maidir le conas a bhí sé ag socrú isteach.

Ábhar Machnaimh: Cá mhéad atá ar eolas ag na leanaí agus agamsa faoi theaghlaigh a chéile agus faoin bpobal?

Eispéireas foghlama 15: Ag obair sa chairéal

Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 1**Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Seisiún (grúpaí do thuismitheoirí agus mamailínigh)**

Bhí Azeed, athair a d'fhreastail ar ghrúpa áitiúil do thuismitheoirí agus mamailínigh, ar a ghlúine in aice le beirt leanaí sa tráidire gainimh. Bhí a leanbh féin Zyta (2½ bliain d'aois) le David (beagnach 3 bliana d'aois). Thaitin an tráidire gainimh go mór leis na leanaí agus bhí siad ag machnamh go dian ar a raibh ar siúl acu de réir mar a bhog siad méideanna móra gainimh agus fuaimeanna na meaisíní móra á ndéanamh acu. D'imigh Zyta chun súgradh le rud éigin eile agus d'fhéach David ar Azeed agus rinne miongháire.

Azeed (miongháire á dhéanamh ar ais aige): *Is maith liom a bhfuil déanta agat. Inis dom ina thaobh?*

David: *Mé déanamh cairéal.*

Azeed: *Is maith an rud é go bhfuil cairéal á dhéanamh agat. Inis dom ina thaobh.*

David: *Fuair mé clocha (clocha) agus chuir mé arracóirí (tarracóirí) isteach (ag pointeáil i dtreo an tráidire gainimh).*

Azeed: *Chuir tú clocha isteach ar dtús agus ansin chuir tú tarracóirí isteach sa ghaineamh. Cén fáth ar theastaigh uait cairéal a dhéanamh?*

David: *Obíonn (oibríonn) daidí i cairéal.*

Azeed: *Tuigim, theastaigh uait cairéal a dhéanamh cosúil leis an gceann ina n-oibríonn do dhaidí. An bhfuil sin ceart?*

D'aontaigh David.

Azeed: *Tá cairéal iontach mór déanta agat anseo. Ba bhreá liom ceann cosúil leis a dhéanamh. Inis dom arís David conas é sin a dhéanamh.*

David: *Seo (anseo). Déan poll (de réir mar a thaispeáin sé do Azeed conas an gaineamh a bhogadh timpeall leis an tochtóir ag baint úsáide as buicéad tosaigh an tochtóra).*

Azeed: *Wow, tá seo ar fheabhas. Tá an gaineamh á bhogadh timpeall agam chun cairéal a dhéanamh díreach cosúil le do chairéal.*

Lean David agus Azeed ar aghaidh le tógáil a gcaireil agus ag tochailt agus fuaimeanna á ndéanamh acu mar a dhéanfadh na meaisíní agus iad ag plé a raibh ar siúl acu.

?

Ábhar Machnaimh: *Cá mhéad a fhéachaim ar a bhfuil ar siúl ag na leanaí agus a n-éistim go cúramach leo agus conas a úsáidim sin i mo chomhráite leo chun a gcuid smaointeoireachta a fhorbairt?*

Eispéireas foghlama 18: Toirtíní úll, suibhe agus láibe

Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 3 agus Sprioc foghlama 4**Aoisghrúpa:** Mamailínigh agus leanaí**Suíomh:** Feighlíocht linbh

Tugann Margaret aire do bheirt leanaí ina teach féin agus tuismitheoirí na leanaí sin ag obair. Tosaíonn siad an lá trí lámha a ní agus naprúin a chur orthu. Bhí John (2 bhliain agus 2 mhí), Orla (5 bliana) agus Margaret ag déanamh toirtíní úll lá amháin. Chuidigh Orla le Margaret na húlla a ghearradh, agus chroith John an siúcra orthu. Nuair a bhí na toirtíní úll san oigheann bhain John agus Orla úsáid as an taosrán a bhí fágtha chun toirtíní suibhe a dhéanamh. Bhí an-spraoi acu ag rolladh amach an taosrán díreach mar a rinne Margaret, agus chuir siad subh sa lár sular chuir siad bainne ar na himill chun iad a shéalú. Bhain John taitneamh as an bplúr a chroitheadh ar an taosrán ionas nach ngreamódh an taosrán den bhord. Nuair a bhí críochnaithe acu chuidigh siad le Margaret glanadh suas. Scuab Orla an t-urlár fad is a d'úsáid John an méisín deannaigh agus scuab.

Níos déanaí d'imigh Orla agus John amach ag súgradh. Rinne siad toirtíní láibe lasmuigh agus thug Orla cloch do John agus thug na treoracha seo dó: *Rollaigh amach an taosrán John mar tá toirtín uainn don dinnéar. Toirtín blasta. Is féidir leatsa an chuid seo a dhéanamh. Buachaill maith, bácáil an-mhaith.* D'iarr sí ar John cuidiú léi glanadh suas nuair a bhí críochnaithe acu díreach mar a rinne Margaret. D'aontaigh sé go sásta. Nuair a bhí an toirtín láibe bácáilte roinn na leanaí an toirtín le teidí agus le bábóg Orla, Babs, díreach mar a rinne níos luaithe i rith an lae le Margaret.

Ábhar Machnaimh: *Cad atá á fhoghlaim ag na leanaí trí bheith ag breathnú ar mo ghníomhartha agus ag déanamh aithrise orthu.?*

Eispéireas foghlama 21: Fuair Rover bás

Téama: Folláine agus Leas, Aidhm 1 agus Sprioc foghlama 2**Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Seisiún naíonra**

Bhí Patrick (beagnach 3 bliana d'aois) brónach mar go bhfuair a mhadra, Rover bás ag an deireadh seachtaine. Chuir máthair Patrick foireann an naíonra ar an eolas agus bhí súil ghéar á coinneáil acu air. Bhí drogall ar Patrick páirt a ghlacadh sna gníomhaíochtaí agus shuigh Rita, a Oibrí Bunriachtanach, síos ina aice leis. Léirigh sí iombhá agus léirigh go raibh tuiscint aici ar a mhothúcháin, **Tá tú brónach inniu Patrick**. Thosaigh Patrick ag caoineadh agus d'iarr Rita air ar theastaigh uaidh dul go dtí an cúinne suaimhnis agus scéal a léamh lena chéile agus go mbéarfadh sí barróg air. D'aontaigh sé. Shuigh siad ar phónaireán lena chéile agus nuair a bhí Patrick ullamh léigh siad an scéal ab ansa leis. Thug cara Patrick, Liam é faoi deara agus thug cuireadh do Patrick teacht anall chuig an mbord tógála. D'éirigh Patrick go mall agus d'imigh sall go dtí Liam chun súgradh leis.

Le linn na laethanta ina dhiaidh sin, nuair a bhí Patrick ullamh, thosaigh Rita ag labhairt faoina raibh tarlaithe. Thug sí cuireadh do Patrick grianghraf de Rover a thabhairt isteach ionas go bhféadfadh sé breathnú air agus labhairt le Rover aon uair a theastaigh uaidh. Chuidigh an plé seo le Patrick a chur in iúl conas a bhí sé ag mothú. D'éist Rita agus thug focail thuairisciúla nua dó. Labhair sí faoina bheith brónach, corraithe agus feargach, agus faoi gcaoi a ndéantar caoineadh uaireanta nuair atá tú míshona agus uaireanta braitheann sé faoi mar go bhfuil tú ag caoineadh laistigh chomh maith. D'iarr Rita ar Patrick samhail de Rover agus é féin a dhéanamh ag baint úsáide as taos súgartha. Ghlac sí grianghraf de shaothar Patrick agus gheall dó go dtabharfadh sí cóip dó. Thathantaigh Rita air a insint do na leanaí eile faoin tsamhail agus faoina scéal brónach. Chuidigh sí le Patrick a scéal a insint ag baint úsáide as a fhocail thuairisciúla nua.

D'fhill an fhoireann agus na leanaí ar thopaic na mothúchán i gcaitheamh na seachtainí ina dhiaidh sin. Léigh siad leabhair faoi chineálacha éagsúla mothúchán. Labhair roinnt de na leanaí faoi bheith sceitimíneach faoi dhul ar saoire, faoi eagla a bheith orthu dul chuig an bhfiacloir, faoi bheith sona gurb a mbreithlá a bhí ann agus faoi bheith brónach nuair a chaill siad an teidí ab ansa leo. Tháinig topaic na mothúchán aníos le linn gníomhaíochtaí laethúla freisin, mar shampla sa spás don súgradh samhlaíoch, nuair a bhí sealáíocht á cleachtadh acu agus nuair a tháinig coinbhleachtaí chun cinn. D'athdhearbhaigh an fhoireann iarrachtaí na leanaí agus thug tacaíocht dóibh, agus chuidigh leo a stór focal a forbairt trí chur síos a dhéanamh ar a raibh á mhothú acu agus an chúis leis sin.

Ábhar Machnaimh: An féidir liom tuilleadh a dhéanamh chun cuidiú le leanaí a mothúcháin a aithint agus a chur in iúl?

Leispéireas foghlama 24: Is féidir liom é a dhéanamh as mo stuaim féin!

Téama: Folláine agus Leas, Aidhm 4 agus Sprioc foghlama 2**Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Seisiún naíonra**

Tá pairilis cheirbreach ar Christy (beagnach 3 bliana d'aois). Is é an Béarla máthairtheanga a thuismitheoirí. Teastaíonn uathu go bhfaighidh Christy an deis Gaeilge a fhoghlaim mar dhara teanga ionas gur féidir leo socrú a dhéanamh go bhfreastalóidh sé ar naíonra áitiúil.

Sa naíonra bailíonn an fhoireann eolas ar bhonn laethúil faoi gach leanbh agus baineann úsáid as an eolas seo chun planáil agus tacú leis/léi. Is cainteoir dúchais í Niamh, Oibrí Bunriachtanach Christy. Baineann sí úsáid as geáitsí aghaidhe, agus as noda neamhbhriathartha eile chun cuidiú leis tuiscint a fháil ar an nGaeilge de réir mar a úsáideann sí an teanga chun cumarsáid a dhéanamh leis. Tá aithne mhaith ag Niamh ar Christy. Tuigeann sí céard is féidir leis a dhéanamh, cad iad na rudaí atá dúshlánach dó, agus tuigeann sí a thuiscint ar fhocail agus ar fhrásaí as Gaeilge. Díríonn Niamh ar chuidiú leis réimse scileanna a fhorbairt – scileanna teanga san áireamh. De réir mar a théann foghlaim Christy chun cinn, bíonn Niamh ann chun tacú leis agus cuireann deiseanna ar fáil dó i leith a bhfuil ar siúl aige. Cuireann sí ceist air i gcónaí sula ndéanann sí rud ar a shon mar go bhfuil sé ag éirí níos neamhspleáiche gach lá. Lá ar leith d'fhiafraigh sí de an raibh cúnaimh uaidh ag bailiú na mbloc ón urlár mar go mbíonn sé deacair air uaireanta greim a bhreith ar rudaí. Dúirt Christy os ard, *No, mise é*. D'aithin Niamh gur theastaigh uaidh a bheith ag obair as a stuaim féin agus rinne aithris air chun cuidiú leis lena fhoclaíocht agus lean ghramadach, *Déanfaidh mise é mé féin*. Thug sí an t-am do Christy chun an tasc a dhéanamh agus thacaigh leis, mar go raibh gá tréaniarracht chun na bloc go léir a chur sa bhuicéad. Ghlac Niamh grianghraf de Christy in aice na mbloc, chlóigh amach an grianghraf agus chuir é ar taispeáint ar an mballa leis an abairt faoina bhun, *Christy ag glanadh suas*. Ar an Aoine thaispeáin Christy é dá dhaideo nuair a tháinig sé chun é a bhailiú.

Ábhar Machnaimh: An dtugaim dóthain ama agus spáis do leanaí chun a spriocanna foghlama féin a shocrú?

Eispéireas foghlama 27: Go leor boscaí!

Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 3 agus Sprioc foghlama 1**Aoisghrúpa:** Mamailínigh agus leanaí**Suíomh:** Sa bhaile

Is tuismitheoir singil í Jenna agus bíonn sí sa bhaile lena beirt leanaí, Robert (2½ bliain d'aois) agus Rebecca (5 bliana d'aois). Tá cónaí orthu i gceantar faoi mhíbhuntáiste i lár na cathrach. Ag amanna bíonn sé deacair ar Jenna déileáil leis na leanaí, go háirithe sa mhéid nach bhfuil rochtain ar an ngairdín ón árasán agus go gcaithfear dul ar bhus chuig an bpáirc is cóngaraí. Bhí Pat, an t-oibrí tacaíochta teaghlaigh, ag cuidiú le Jenna páirt a ghlacadh sa súgradh leis na leanaí eile. D'imigh Pat agus an teaghlach chuig an siopa leictreach áitiúil chun boscaí folmha éagsúla a fháil. D'imir Jenna agus na leanaí eile lena chéile chun na boscaí seo a thiontú ina ngaráistí agus ina gcoimpléisc d'árasáin. Chuir Pat péinteanna, glioscarnach agus gliú ar fáil agus d'oibrigh an teaghlach go léir lena chéile go sona sa chistin ag beartú cé dhéanfadh an chéad ní eile. Ar scoil phéinteáil Rebecca pictiúir, a thug sí abhaile chun an t-árasán a mhaisiú. Chuidigh Jenna le Robert rampa a dhéanamh dá charr chun dul isteach sa gharáiste. Níos déanaí i rith na seachtaine d'imigh Jenna, Robert agus Rebecca ar shiúlóid agus chuir a ngaráistí agus a n-árasáin i gcomparáid leis na cinn ina gceantar. Bhí spraoi acu ag siúl agus ag moladh nithe a d'fhéadfaidís a chur lena n-árasáin chairtchláir.

Ábhar Machnaimh: Cad iad na hacmhainní agus na hábhair is féidir liom a fháil i mo phobal chun feabhas a chur ar an timpeallacht foghlama le haghaidh mo leanaí?

Eispéireas foghlama 30: Tarracóirí i sáinn!

Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 3**Aoisghrúpa:** Mamailínigh agus leanaí**Setting:** Seisiún naíonra

Bhí an cúpla Claire agus Robert (beagnach 3 bliana d'aois), Lauren (3½ bliain d'aois) agus Oisín (4 bliana d'aois) ag súgradh le tarracóirí agus le tochtóirí lasmuigh. Bhí siad gnóthach ag tógáil bunsraitheanna le haghaidh teach nua a bhí á thógáil acu. Líon siad dhá leantóir le hithir agus le clocha. An chéad tasc eile ná é seo a iompar go limistéar dumpála a bhí suite trasna an fhéir. D'imigh Oisín agus Claire leo ina dtarracóirí. Thug siad faoi deara go gasta nach mbogfadh na tarracóirí ba chuma cé chomh dian is a bhrúigh siad na troitheáin. Bhí an talamh an-mhíchóthrom agus bhí an t-ualach trom! Mheas Robert agus Lauren go mbeidís siúd níos láidre. Athraíodh na tiománaithe ach níor tháinig feabhas ar an scéal.

Ina dhiaidh sin bhain siad roinnt den ábhar i gceann de na leantóirí. Chuidigh sé sin pas beag ach fós bhí gá le tréaniarracht chun rothaí an tarracóra a bhogadh. Ghlaigh Claire ar stiúrthóir an naíonra, Rosaleen, le teacht anall agus breathnú ar an bhfadhb. D'imigh Rosaleen ar a glúine chun a fháil amach céard a bhí ag tarlú. Léim Claire ar an tarracóir agus bhrúigh síos na troitheáin chomh láidir agus a d'fhéadfadh sí. *Féach tá an tarracóir greamaithe*, mhínigh Claire. Ansin dúirt sí: **A thiarcais, cén fáth nach bhfuil na rothaí ag casadh?** Chuala Jamie (4 bliana d'aois), a bhí ina sheasamh ina gcóngar an comhrá, d'imigh sall chun páirt a ghlacadh agus bhreathnaigh ar rothaí an tarracóra. *Baineann Daideo úsáid as rudaí fada adhmaid nuair a ghreamaíonn an tarracóir sa láib*, ar seisean. *An féidir linn seo a dhéanamh Rosaleen?*, arsa Robert. Le cúnaimh Rosaleen d'aimsigh siad bosca mór cairtchláir agus ghearr siad é ina stiallacha fada. Fuair siad amach go raibh stiall amháin rófhada le síneadh trasna an fhéir agus ghearr siad é in dhá leath chun cosán fada a dhéanamh. D'oibrigh an cúigear leanaí lena chéile chun an tarracóir a bhogadh trasna an chairtchláir. Léim Claire ar ais ar an tarracóir agus bhrúigh ar na troitheáin arís. Go mall thosaigh an tarracóir ag bogadh arís agus bhí an-áthas ar gach duine. Ní fada go raibh conbhua de tharracóirí ag baint úsáide as an mbóthar cairtchláir nua, agus leagadh ithir agus clocha sa limistéar dumpála. De réir mar a bhí na leanaí ag súgradh lena chéile rinne Rosaleen iniúchadh ar an gceist leo cén fáth a gcuidíonn cairtchlár an tarracóir a bhogadh. D'eascair comhrá iomlán uaidh seo!

?

Ábhar Machnaimh: An mbainim úsáid as fionnachtana na leanaí chun cuidiú leo a scileanna smaointeoireachta agus réitigh fadhbanna a chothú?

Eispéireas foghlama 35: Mata le difríocht**Téama: Cumarsáid, Aidhm 1 agus Sprioc foghlama 3****Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Feighlíocht linbh**

Ní fhéadfadh Zoe (20 mí d'aois) a sip a dhúnadh, agus mar sin d'iarr Emma, a feighlí, ar Conor (beagnach 3 bliana d'aois) cuidiú léi. Bhreathnaigh sí orthu chun a chinntiú go bhféadfadh Conor an tsip a dhúnadh agus ansin ghabh buíochas leis as an gcúnamh. D'fhiafraigh sí de Zoe agus Conor ar mhaith leo greim lámha a bhreith ar a chéile ar an mbealach amach sa ghairdín agus thacaigh leo súgradh lena chéile le pionnaí éadaigh, a thug siad di de réir mar a chuir sí na héadaí ag crochadh ar an líne. Chonaic Conor an mata tairsí agus bheartaigh sé na pionnaí a úsáid chun imeall maisiúil a chur ar an mata. Ghlac Zoe páirt sa ghníomhaíocht seo agus bhain na pionnaí go léir as ciseán éadaigh Emma. Cé nach raibh ach cúpla focal ag Zoe, ba léir óna comharthaíocht choirp agus óna miongháire go raibh gliondar uirthi a bheith ag súgradh le Conor.

?

Ábhar Machnaimh: *An bhfuil a lán deiseanna ag na leanaí le ham a chaitheamh lena chéile agus taitneamh a bhaint as sin?*

Eispéireas foghlama 36: Fadhb réitithe

Téama: Féiniúlacht agus Muintearas, Aidhm 3 agus Sprioc foghlama 6**Aoisghrúpa:** Leanaí**Suíomh:** Feighlíocht linbh

Oibríonn Jean, atá ina feighlí linbh, ceithre lá in aghaidh na seachtaine, ag tabhairt aire do cheathrar leanaí, beirt atá ar aois scoile agus beirt ar aois réamhscoile. Bhí sí ag súgradh sa ghairdín le beirt deirfiúracha, Aoife (2 bhliain agus 9 mí) agus Siobhán (beagnach 4 bliana). Tháinig Jean i gcabhair ar an mbeirt deirfiúracha chun fadhb a réiteach maidir le héadaí na mbábóg a roinnt, mar go raibh frustrachas ar Aoife. D'fhiafraigh sí de na cailíní cén fhadhb a bhí ann agus d'iarr sí orthu moltaí a sholáthar chun an fhadhb a réiteach. Tar éis roinnt plé d'aontaigh na cailíní na héadaí a roinnt eatarthu. D'fhan Jean leis na cailíní agus labhair leo faoina raibh ar siúl acu. Spreag sí iad le cuidiú lena chéile agus d'iarr ar Shiobhán cuidiú le Aoife stocaí a chur ar an mbábóg. Mhol Jean go bhféadfaidís na héadaí a phacáil agus na bábóga a thabhairt ar laethanta saoire in áit bhreá ghrianmhar. Thóg Jean amach an folcadh do leanaí óga agus lig na cailíní orthu gur linn snámha a bhí ann le haghaidh na mbábóg sa Spáinn. Mhol sí a gcuid iarrachtaí a bheith ag súgradh lena chéile agus bhí an-spórt acu, agus ag an deireadh thosaigh siad ag caitheamh uisce lena chéile agus le Jean!

?

Ábhar Machnaimh: Conas is féidir liom cuidiú leis na leanaí oibriú le chéile chun fadhbanna agus coinbhleachtaí a réiteach?

Eispéireas foghlama 37: Mo chara Clare

Téama: Folláine agus Leas, Aidhm 1 agus Sprioc foghlama 1**Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Seisiún naíonra**

Bhí Melanie, stiúrthóir an naíonra, buartha faoi Chaitriona (beagnach 3 bliana d'aois). Bhí Caitriona ina leanbh réamhaibí agus tá roinnt riachtanas speisialta oideachais aici, deacrachtaí cumarsáide san áireamh. Bíonn sé deacair ar Chaitriona imeascadh leis an leanaí eile agus ní féidir leo í a thuiscint rómhaith. Bhreathnaigh Melanie go géar uirthi agus labhair lena tuismitheoirí. Bheartaigh siad roinnt comhairle a fháil ó theiripeoir Chaitriona chun cuidiú le Caitriona lena hurlabhra agus le cúrsaí teanga. Chomh maith leis sin bhunaigh Melanie córas cairdis mar a bhfuil cara speisialta ag gach leanbh le bheith ag súgradh leis/léi. Ag obair i mbeirteanna ghlan na leanaí an seomra, thug siad amach lóin, agus bhí ag súgradh lena chéile laistigh agus lasmuigh. Is í Clare cara Chaitriona, agus ó bunaíodh an córas nua tá cairdeas an-mhaith cothaithe idir an bheirt. Is maith leo ligean orthu go bhfuil siad sa sciamhlann (is sciamheolaí í máthair Clare). Is breá leo cluichí le liathróidí agus le scidil. Bhreathnaigh Melanie orthu agus bhí sí ag súgradh leis an cailíní go minic chun a ngníomhaíocht a fhorbairt agus chun eiseamláiriú a dhéanamh ar labhairt na teanga.

Ábhar Machnaimh: Cad iad na modhanna is féidir liom a úsáid chun cuidiú le leanaí cairdis a chruthú?

Eispéireas foghlama 42: Cuidigh liom páirt a ghlacadh sa spraoi

Téama: Folláine agus Leas, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 3**Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Seisiún naíonra (réamhscoil speisialta), agus cúram lae lánaimseartha agus páirtaimseartha (naíolann)**

Caitheann na mamailínigh a lán ama lasmuigh i rith na bliana ar fad. I gcás roinnt de na leanaí atá níos cúthaile laistigh éiríonn siad i bhfad níos gníomhaí agus níos inspreagtha agus iad lasmuigh. Ritheann siad, dreapann siad suas an dréimire, téann siad síos an sleamhnán, speachann siad an liathróid pheile, imríonn siad sa chaife lasmuigh, faigheann siad breosla dá bhfeithiclí ag na pumpaí, imríonn siad le huisce agus le gainimh, agus rothaíonn siad ar a rothair thrianacha. Imríonn baill foirne leo agus téann na leanaí i bhfolach. Eagraíonn an fhoireann rásaí, imríonn peil, glacann latte leo sa chaife agus labhraíonn leo faoina bhfuil ar siúl acu agus á fhoghlaim acu. Ar laethanta fuara cuireann siad a gcótaí agus a hataí ar na leanaí sula dtéann siad amach, agus ar laethanta fliucha léimeann siad sna locháin uisce ina mbuataisí agus éistean siad leis an mbáisteach ag titim ar a scáthanna fearthainne atá clúdaithe le scragall stáin.

Freastalaíonn Daniel (beagnach 3 bliana d'aois) ar réamhscoil speisialta trí mhaidin sa tseachtain. Bíonn sé leis na leanaí i seomra na mamailíneach sa naíolann an dá lá eile. Ní féidir leis aon cheann dá ghéaga a bhogadh agus mar sin bíonn sé ag brath ar an bhfoireann é a iompar amach. Scréachann sé le háthas nuair a ardaíonn siad suas san aer é agus nuair a chuirtear ar an sleamhnán é. Labhraíonn an fhoireann le Daniel, ag cur lena stór focal, ag cuidiú leis lena fheasacht ar spásúlacht agus lena scileanna fisiceacha, ag rá, mar shampla, *Anois Daniel, tá tú thuas thuas thuas ...anois tá tú thíos thíos thíos*. Cuireann siad Daniel ar an talamh agus cuireann liathróid in aice lena cheann. Is breá leis an liathróid a bhogadh go mall lena cheann agus é a chur faoi mbinse. Deir siad, *Maith thú, Daniel....faoi bhun, faoi bhun an bhinse*. Cuidíonn na heispéiris fhisiceacha seo le Daniel a scileanna mórluaile a fhorbairt agus cuidíonn leis coincheapa spásúlachta a thuiscint amhail os cionn/faoi bhun, suas/síos, agus isteach/amach. Go minic ritheann na leanaí eile sall chuig Daniel agus bogann an liathróid go bog ina threo nó beannaíonn dó. Déanann sé miongháire nuair a dhéanann siad seo.

?

Ábhar Machnaimh: An bhfaigheann gach leanbh i mo shuíomh an deis a bheith páirteach sa súgradh agus taitneamh a bhaint as?

Eispéireas foghlama 46: Dóiteán, dóiteán!**Téama: Féiniúlacht agus Muintearas, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 5****Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Cúram lae lánaimseartha agus páirtaimseartha (naíolann)**

Freastalaíonn Cáit (beagnach 3 bliana d'aois) ar naíolann fad is a bhíonn a tuismitheoirí ag obair. Is fear dóiteáin é daidí Cháit agus labhraíonn sí ina thaobh go minic sa naíolann. D'fhiafraigh an stiúrthóir seomra ar dhaidí Cháit, Mike, an raibh aon seans go bhféadfadh na naoi leanbh i seomra Cháit cuairt a thabhairt ar an stáisiún dóiteáin. D'eagraigh Mike cuairt agus bhain na leanaí an-taitneamh as an turas. Shuigh siad ar an inneall dóiteáin agus rug siad greim ar an bpíobán solúbtha. Phléigh na leanaí a gcuairt ar fhilleadh ar na naíolann dóibh. Labhair siad faoin inneall dóiteáin, faoi dhath an innill, faoi cá mhéad roth a bhí air, faoin gcaoi a fhaigheann sé an t-uisce, agus faoi cé a thiomáineann é. Le linn na seachtaine chas siad amhráin agus léigh siad scéalta faoi dhóiteáin agus faoi innill dóiteáin, agus rinne na fuaimeanna a dhéanann an bonnán agus tharraing pictiúir d'innill dóiteáin agus foireann dóiteáin. Rinne siad samhla d'inneall dóiteáin le taos súgartha. Shórtáil siad míreanna dearga chun meaitseáil leis an inneall dóiteáin agus bhí ag súgradh le figiúirí agus feithiclí beaga chun a n-éigeandálaí féin a chruthú.

Chuir an stiúrthóir seomra sraith de bhoscaí móra ar fáil dóibh ionas go bhféadfaidís a n-inneall dóiteáin féin a dhéanamh agus suí isteach ann. Chuidigh sí leo fuinneoga agus doirse a ghearradh amach agus péint a chur ar an inneall. Thaitin leo bheith ag suí ann, agus fuaimeanna an bhonnáin a dhéanamh agus gléasadh suas mar fhoireann dóiteáin. Lá amháin le linn seisiún saor súgartha bheartaigh na leanaí ligean orthu go raibh an seomra trí thine agus bhain siad úsáid as seanfhón póca chun gíoch a chur ar an inneall dóiteáin. Bhí fhios ag na leanaí go maith céard ba chóir a dhéanamh mar go ndearna siad druil dóiteáin go minic. D'iarr siad ar an stiúrthóir seomra an clár a fháil agus a chinntiú go raibh gach leanbh ann agus bhog siad go léir chuig cúinne an tseomra in áit i bhfad ón tine. Tháinig cabhair go gasta agus léim beirt den fhoireann dóiteáin as an inneall dóiteáin le hataí crua agus píobán solúbtha. Múchadh an tine go gasta agus tugadh íde béil don stiúrthóir seomra arb í a thosaigh an tine!

I gcaitheamh na laethanta ina dhiaidh sin d'oibrigh an fhoireann agus na leanaí lena chéile chun grianghraif agus péintéireachtaí agus pictiúir dá gcuairt ar an stáisiún dóiteáin a chur ar taispeánt, in aice a n-inneall dóiteáin, ionas go bhfeicfeadh a dtuismitheoirí iad.

Ábhar Machnaimh: Cén turas is féidir liom a eagrú sna seachtainí amach romhainn chun tacú le forbairt agus foghlaim na leanaí?

Eispéireas foghlama 50: Is breá liom damhsa agus amhráin a chasadh**Téama: Cumarsáid, Aidhm 4 agus Sprioc foghlama 3****Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Cúram lae lánaimseartha agus páirtaimseartha (naíolann)**

Is cailín cúthail ciúin í Emily (2½ bliain d'aois). Freastalaíonn í ar naíolann áitiúil gach lá lena máthair, tuismitheoir singil a bhíonn ag obair. Nuair a bhíonn Emily ag damhsa sa naíolann athraíonn a meon go hiomlán agus bíonn sí lán de shonas agus de ghliondar agus bíonn sé sin le sonrú go soiléir. Is maith léi go háirithe na hamhráin Gugaí agus Dilín ó Deamhas. Is breá léi freisin a bheith ag casadh amrán agus ag déanamh gníomhaíochtaí le haghaidh Roille Roille Ráinne agus Nigh na hÉadaí, go háirithe nuair a chantar iad sa Lativis. Bíonn sí féin agus a beirt chairde speisialta, Victoros and Seán, sna tríthí ag gáire ag an deireadh. Is breá le Victoros a theanga dhúchais a chlos in úsáid sa suíomh agus tosaíonn ag labhairt go sceitimíneach sa Laitvis nuair a chloiseann sé na rannta.

Taitníonn sé le Emily nuair a mholann an stiúrthóir seomra go dtógfaidís amach na huirlisí ceoil. Is breá léi máirseáil timpeall an tseomra lena cairde ag déanamh a lán ceoil agus torainn. Baineann siad taitneamh go háirithe as nuair a fhaigheann sí an deis dul amach. Go minic déanann Máire, an stiúrthóir seomra, taifeadadh de na leanaí ag ceol agus ag damhsa ionas gur féidir leis na leanaí na heispéiris a roinnt lena dtuismitheoirí. Tá sé tábhachach do Emily í féin a chur in iúl ar bhealaí éagsúla. Cé go bhfuil a máistreacht ar an teanga an-mhaith tá sí an-choimeádach agus í ag idirghníomhú le leanaí eile, ach fós féin is maith léi damhsa agus ceol a dhéanamh leis an gceol.

Ábhar Machnaimh: Conas is féidir liom cuidiú leis na leanaí iad féin a chur in iúl ar bhealaí éagsúla?

Eispéireas foghlama 54: Is breá linn capaill, mar sin bíodh cairdeas eadrainn

Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 5**Aoisghrúpa:** Mamailínigh**Suíomh:** Seisiún naíonra

Thosaigh Bernadette, leanbh ón Lucht Siúil (2 bhliain agus 10 mí d'aois) sa ghrúpa súgartha i lár na bliana. Tá capaill ag a teaghlach agus téann siad chuig aonaigh ar fud na tíre. Mar chuid den chruinniú foirne coicisiúil phléigh an fhoireann conas a d'fhéadfaí cuidiú le Bernadette an t-aistriú a dhéanamh chuig an ngrúpa súgartha. D'aontaigh siad póstaer de chapail agus d'aonaigh a fháil agus iad a chur ar taispeánt ar na ballaí. Chomh maith leis sin d'iarr siad ar an ionad oiliúna áitiúil leantóir beag a dhéanamh agus samhail de láithreán stad chun cur sa spás don súgradh samhlaíoch. Chuir siad tuilleadh capall leis an bhfeirm bheag bhréige.

Is breá le Michael (3 bliana d'aois) a bhfuil cónaí air ar fheirm, gach ní a bhaineann le feirmeoireacht – ainmnithe, tarracóirí agus leabhair i dtaobh feirmeoireachta. Caitheann Michael seisiún fhada gach lá ag cur na feirme in eagar agus ag súgradh léi. Socraíonn sé na geataí leis na ba a choinneáil istigh agus cinntíonn sé go bhfuil uisce ag na hainmhithe. Is léiriú an súgradh seo ar nithe san fhíorshaol is breá leis a dhéanamh lena Mhamá agus a Dhaidí a oibríonn ar na bhfeirm. Thaitin le Michael go raibh capaill sa bhreis anois san fheirm bhréige. Thaitin le Bernadette seasamh ina chónagar agus breathnú ar Michael agus é ag súgradh. Go minic shuigh sí in aice leis, agus páirt á ghlacadh aici sa súgradh mar bhreathnóir. Chonaic an fhoireann a raibh ag tarlú.

Tar éis cúpla lá agus le spreagadh ó Nóra, stiúrthóir an ghrúpa súgartha, chinn Bernadette páirt a ghlacadh le Michael agus súgradh leis na capaill. Thosaigh caidreamh eatarthu. Thacaigh Nóra leis seo agus d'iarr orthu nithe a dhéanamh cosúil le glanadh suas lena chéile agus súgradh lasmuigh lena chéile. Is breá leo cluichí a imirt a bhaineann le capaill. Is breá le Bernadette seo agus go minic téann sí chun a Daidí a fheiceáil i rásaí ar a gcapall féin. Uaireanta ligeann Michael air gurb é siúd an capall agus gurb í Bernadette a hathair agus í ag marcaíocht ar an gcapall. Deir Bernadette giddy-up leis an gcapall. Ó am go chéile úsáideann Bernadette focail 'Caintise' fad is atá sí ag súgradh. Tá suim ag Nora tuilleadh a fháil amach faoi seo ó thuismitheoirí Bernadette. Ag an gcéad chruinniú foirne eile molfaidh sí dá comhghleacaithe go bhfoghlaiméoidís agus go n-úsáidfidís roinnt focal Caintise chun cuidiú le Bernadette bheith níos sona compordaí sa ghrúpa súgartha. Chuideodh sé seo leis na leanaí eile tuilleadh a fhoghlaim faoi shaol an Lucht Siúil.

Ábhar Machnaimh: An léiriú maith na frapaí súgartha i mo shuíomh ar chultúir agus ar chúlraí na leanaí?

Eispéireas foghlama 58: An túr is fearr

Téama: Féiniúlacht agus Muintearas, Aidhm 3 agus Sprioc foghlama 3**Aoisghrúpa: Mamailínigh****Suíomh: Seisiún naíonra**

Bhí túr mór á thógáil ag Patrick, Zyta agus Johnny (iad go léir beagnach 3 bliana d'aois). Labhair siad le Aileen, stiúrthóir an naíonra, faoina raibh ar siúl acu agus ó am go chéile d'iarr siad uirthi bloc nó dhó a chur ar an túr agus iad ag rá léi a bheith cúramach! Mhínigh Johnny go raibh an túr á thógáil mar gur fhan sé féin agus Patrick (col ceathracha) in óstán mór ar a laethanta saoire agus go raibh sé cosúil le túr. *Túr mór é, nach ea, agus dhein muid féin é*, arsa Patrick agus é ag breathnú ar Aileen. Tharraing Zyta aird Aileen ar na bloic dhaite a d'úsáid siad don túr agus dúirt: *Tá 'lán dathanna ann dearg agus glas agus oráiste... gheobhaimid duais*. Dúirt Johnny, *Dhein muid jab maith*. Mhol Aileen go nglacfadh sí grianghraf de na leanaí lena dtúr. Bhain Aileen úsáid as ceamara digiteach, ríomhaire agus printéir, agus rinne sí trí chóip den ghrianghraf agus thug an deis do na leanaí iad a chur ina bhfillteáin oibre. In aice le gach grianghraf scríobh sí tuairim an linbh faoin túr. D'inis na leanaí do Aileen gur theastaigh uathu na grianghraif agus na tuairimí a chur ina bhfillteáin foghlama. Chomh maith leis sin chuir Aileen nótaí ina comhad cleachtóra faoi aird gach linbh ar mhionsonraí agus an túr á thógáil acu, maille lena gcumas obair lena chéile.

Trí bhreathnóireacht agus comhráite roimhe sin le Zyta, thuig Aileen go raibh Zyta ina cailín iomaíoch agus go raibh an-dúil aici i gcónaí an 'chéad áit' a fháil. Cé go n-athdhearbhaíonn tagairt Zyta anseo do dhuais a bhuachan don túr go bhfuil sí an-iomaíoch, scríobh Aileen a tuairim gur chuidigh sé le Zyta bheith ag comhoibriú le Patrick agus Johnny agus go raibh an chuma ar an scéal gur chuidigh an comhoibriú le Zyta gan a bheith ag trácht ar chomh 'maith' is a bhí an túr agus an jab iontach a bhí déanta aici. Scríobh Aileen nóta di féin ar a plean seachtainiúil tuilleadh deiseanna a chruthú don fhoghlaim chomhoibritheach le haghaidh Zyta.

Ábhar machnaimh: An gcruthaím timpeallacht ina mbraitheann leanaí muiníneach cinntí a dhéanamh faoinar chóir a chur ina bhfillteáin foghlama?

Eispéireas foghlama 60: Comhráite faoi uimhreacha

Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 3 agus Spríoc foghlama 2**Aoisghrúpa:** Leanaí óga, mamailínigh agus leanaí**Suíomh:** Feighlíocht linbh

Tugann Bernie, atá ina feighlí linbh, aire do Jack (16 mhí d'aois), Sorcha (3 bliana d'aois) agus Rhiannon (5 bliana d'aois) ina baile féin. Déanann Bernie a lán gníomhaíochtaí a phleanáil don tseachtain chun tógáil ar a bhfuil déanta ag Sorcha sa naíonra, agus ag Rhiannon ar scoil.

Luan amháin d'imigh siad ag siúl chuig na siopaí. Ar an mbealach thosaigh siad ag comhaireamh na gcarranna dearga a bhí páirceáilte ar thaobh na sráide; chuardaigh Rhiannon agus Sorcha le haghaidh uimhreacha 1, 2, agus 3 ar uimhirphlátaí na gcarranna (rinne Rhiannon amhlaidh le haghaidh uimhreacha 4, 5 agus 6 freisin). Thug Rhiannon faoi deara go raibh uimhreacha ar roinnt doirse tithe agus siopaí. Labhair siad ina dtaobh seo agus mhínigh Bernie cad chuige na huimhreacha sin. Shroich siad an bosca poist. Ghlac Sorcha agus Rhiannon beirt litir ina lámha chun é a chur sa bhosca poist agus thug Rhiannon faoi deara go raibh uimhir 5 ar an stampa. D'fhiafraigh siad de Bernie cad a bhí i gceist leis an uimhir agus mhínigh sí gurb é sin costas an stampa. D'fhéach Bernie chuige gur cuireadh Jack san áireamh trí a aird a dhíriú ar rudaí. Ó am go chéile d'imigh sí ar a glúine taobh le Jack ina bhugaí agus phointeáil i dtreo rudaí agus chuir síos ar na nithe mórthimpeall air.

Ar an gCéadaoin bhí Bernie ag bÁCáil leis na leanaí. Shuigh Jack chun boird ina ardchathaoir agus shuigh na cailíní ar chathaoireacha agus a naprúin orthu. Bhí hataí arda á ndéanamh acu. Thug Bernie mias de thorthaí boga do Jack chomh maith le spúnóg ionas go bhféadfadh sé é a mheascadh agus ithe fad is a rinne sí féin agus na cailíní cásanna borróige a chomhaireamh, ag féachaint chuige go mbeadh ceann an duine ann do mhamáí, daidí agus do na deirfiúracha agus deartháireacha. *Conas a dhéanfaimid na borróga seo, Bernie?*, a d'fhiafraigh Rhiannon. Mhínigh Bernie an modh. Chuir sí seacláid leáite ar bharr agus chuir na cailíní leamhachán i ngach cás borróige chomh maith le sú talún beag, a phioc siad an mhadín úd sa ghairdín le Bernie.

Ar laethanta eile chuardaigh siad le haghaidh uimhreacha sa chistin, mar shampla ar an meaisín níocháin, ar phacáistí bia, agus i leabhair scéalaíochta. *! Cad chuige an uimhir sin?*, a d'fhiafraigh Sorcha agus í agus Rhiannon ag cuidiú le Bernie éadaí a chur isteach sa mheaisín níocháin agus an clár ceart á roghnú acu. Chuir Bernie síos ar na heispéiris seo do Jack agus d'fhéach chuige go raibh sé san áireamh sna comhráite. Cuidíonn na leanaí le Bernie lena gníomhaíochtaí laethúla cúraim tí agus labhraíonn Bernie leo faoin na nithe atá á bhfoghlaim acu trí mheán na n-eispéireas praiticiúil seo agus an chaoi a bhfuil na nithe sin á bhfoghlaim acu.

Ábhar machnaimh: An spreagaim na leanaí le ceistanna a chur orm mar chuid dá gcomhráite liom?

Eispéireas foghlama 61: Tá inní orm sa dorchadas

Téama: Folláine agus Leas, Aidhm 1 agus Sprioc foghlama 1**Aoisghrúpa:** Mamailínigh**Suíomh:** Seisiún naíonra

Bhí Kathleen, stiúrthóir an naíonra, ag léamh an scéil *Oiche Mhaith, a Bhéirín* (Martin Waddell) le haghaidh naonúr leanaí an ghrúpa (idir 2½ agus 3 bliana d'aois). Labhair Kathleen leo faoin scéal. Bhain sí úsáid as straitéisí éagsúla chun iad a spreagadh le bheith ag caint, agus i measc na straitéisí sin bhí machnamh os ard. Thug Kathleen faoi deara go raibh Killian ciúin an lá úd, cé go mbíonn sé cainteach de ghnáth. Tar éis an phlé labhair sí leis. Tháinig na deora le súile Killian. Go deas réidh d'iarr sí céard a bhí ag cur as dó: **Feicim go bhfuil cúis inní ort Killian. Ní fheadair cén fáth?** D'inis sé do Kathleen go raibh inní air faoin mBéar Beag mar go mbeadh eagla ar an mbéar arís an chéad oíche eile.

Killian: Ní maith liom é dorcha. Tá sé scanrúil.

Kathleen: (Chuir Kathleen é ar a shuaimhneas.) **Is féidir leis an dorchadas bheith scanrúil. Sin an chúis leis an solas mór a chuir an Béar Mór i seomra an Bhéar Bhig, agus ansin thaispeáin sé solas na gealaí dó. An ndéanann do mhamá nó do dhaidí a leithéidí duitse?**

Killian: Tá solas i mo sheomra ach fós scanrúil.

Kathleen: **An cuimhin leat cad a rinne an Béar Beag nuair a bhí eagla air sa scéal? D'inis dé dá dhaidí. B'fhéidir gur féidir leatsa a insint do do mhamá nó do dhaidí nuair atá eagla ortsa. Nach dea-smaoineamh é sin?**

D'aontaigh Killian léi.

An lá dár gcionn, ag baint úsáide as an scéal, *Oiche Mhaith, a Bhéirín*, rinne Kathleen agus na leanaí iniúchadh ar eagla a bheith ar dhuine. D'iarr sí orthu machnamh ar amanna ar bhraith siad beagán eaglach. D'inis roinnt mhaith de na leanaí scéalta faoi bheith cailte sa siopa, an bréagán is ansa leo a chailliúint agus a cheapadh nach n-aimseoidís é arís, agus torann scanrúil a chlos. D'inis Killian a scéal faoi eagla a bheith air sa dorchadas cosúil leis an mBéar Beag. D'aontaigh leanaí eile leis faoin dorchadas agus go raibh eagla orthusan chomh maith. Labhair siad faoi na nithe is féidir leo a dhéanamh chun nach mbeidh eagla orthu, mar shampla insint dá dtuismitheoirí nó do mhamó nó daideo, splanclampa a choinneáil faoin leaba i gcás nach mbeadh an leictreachas ag obair, agus focail chun cuidiú leo cur síos ar an gcaoi a mbraitheann siad. Níos déanaí d'fhoghlaim siad faoi ainmhithe ar breá leo an dorchadas. Cúpla seachtain ina dhiaidh sin dúirt Killian le Kathleen, **Is breá liom an dorchadas anois!**

Bhreact Kathleen síos nótaí ina comhad faoi eagla bheith ar Killian agus é sa dorchadas agus faoin dul chun cinn a rinne sé an eagla sin a shárú sna seachtainí tar éis dó labhairt faoin mothúchán seo. Déanann sí amhlaidh le leanaí eile.

?

Ábhar machnaimh: Conas is féidir liom cuidiú le leanaí a n-eispéiris agus a mothúcháin a chur in iúl ar bhealach iomchuí dá gcéim forbartha?

Eispéireas foghlama 64: Is buachaillí a bhíonn ina bpíolótaí!

Téama: Folláine agus Leas, Aidhm 1 agus Sprioc foghlama 1**Aoisghrúpa:** Mamailínigh agus leanaí**Suíomh:** Seisiún naíonra

Bhí Amy, Fionnán, Colm, agus Róisín (idir 2 bhliain 11 mhí d'aois agus 4 bliana 3 mhí d'aois) ag súgradh lasmuigh. Bhí siad ag ligean orthu go raibh siad ag dul chun na Fraince ar eitleán. Bhí stiúrthóir an naíonra, Joan, ag taifeadadh a gcuid súgartha ar thaifeadán fistéipe. Bhí Áine, cúntóir an ghrúpa ag súgradh le roinnt de na leanaí eile agus súil á coinneáil aici ar a raibh ag titim amach idir Colm agus na leanaí eile. Bhí roinnt frapaí eagraithe ag na leanaí chun eitleán a chruthú agus anois bhí siad ag cinneadh ar na ról éagsúla. Bhí Colm an-soiléir go raibh seisean le bheith ina píolóta ar an eitleán agus go mbeadh Fionnán ina chomhphíolta aige. Mhínigh Colm don bheirt chailíní go mbeidís siúd ina mbanmhaoir eitleáin, ag tabhairt deochanna do dhaoine agus ag taispeáint dóibh cá bhfuil na bealaí éalaithe.

Ní raibh Amy agus Róisín sásta leis na ról a tugadh dóibh. Theastaigh ó Amy bheith ina píolóta freisin.

Colm: Ní féidir le cailíní bheith ina bpíolótaí!

Róisín agus Amy: Is féidir.

Colm: Is sibhse na mná san eitleán a chabtraíonn le daoine. Ní féidir ach le buachaillí bheith ina bpíolótaí. Mar sin beidh mise i mo píolóta ar an eitleán agus beidh Fionnán ina chomhphíolóta liom. (D'aontaigh Fionnán.)

Amy: Is féidir linn bheith inár bpíolótaí. Ní theastaíonn uaim súgradh libh.

D'imigh Amy léi agus fearg uirthi.

Róisín: Is féidir le cailíní ina bpíolótaí má theastaíonn uathu. (Thug Róisín sonc do Cholm agus thug sé sonc ar ais di).

Thosaigh an bheirt acu ag caoineadh. Bhí Áine ag breathnú air seo go léir agus d'imigh sí chuig na leanaí chun fiafraí díobh céard a tharla. Thug Amy é seo faoi deara agus d'fhill ar an ngrúpa.

Róisín: Dúirt Colm nach féidir le cailíní bheith ina bpíolótaí.

Colm: Buachaillí a bhíonn ina bpíolótaí agus thug sí sonc dom.

Róisín: Thug sé sonc domsa freisin.

Áine: Anois a chairde tuigeann sibh nach bhfuil cead agaibh bheith ag gortú a chéile, nach dtuigeann? Cuireann sé as dom go mór nuair a chloisim nach bhfuil sibh cineálta lena cheile. Ní fheadair an féidir linn an fhadhb seo a réiteach. Teastaíonn uaibh go léir bheith in bhur bpíolótaí, nach ea?

D'aontaigh Amy, Fionnán, Colm, agus Róisín.

Áine: D'imigh mise go Meiriceá ar mo laethanta saoire anuraidh agus bhí cailín ina píolóta ar an eitleán mar sin tuigim gur féidir le cailíní bheith ina bpíolótaí freisin. Tuigimid go mbíonn a lán post éagsúil ag buachaillí agus cailíní. An cuimhin libh an scéal faoi Rosie a bhí ina tiománaí leoraí a thug a leoraí chun bia a cheannach do bha a comharsana? Nó céard faoi Bert atá ina altra a thug aire do Neena nuair a bhris sí a cos agus nuair a bhí uirthi dul chuig an ospidéal? Mar sin ní dóigh liom gur féidir a rá nach féidir ach le buachaillí amháin bheith ina bpíolótaí. Anois conas is féidir linn an fhadhb seo a réiteach? An bhfuil aon smaointe agaibh faoinar féidir linn a dhéanamh?

Róisín: Beidh mise agus Amy inár bpíolótaí agus is féidir leis na buachaillí bheith san eitleán.

Colm: Níl sé sin féarúilte, teastaíonn uaimse bheith i mo pháilóta freisin.

Áine: **An bhféadfaimis dhá eitleán a bheith againn?**

Amy: D'fhéadfaimis! Is féidir leatsa agus le Fionnán bheith in bhur páilótaí ar eitleán na mbuachaillí agus beidh mé féin agus Róisín inár páilótaí ar eitleán na gcailíní.

Colm: Sin é, agus eitleoimid chun na Fraince le chéile. Mise agus Fionnán chun tosaigh agus is féidir libhse muid a leanúint.

Fionnán: Sea.

Róisín: Agus déanfaimid na heitleáin a pháirceáil in aice lena chéile sa chlós páirceála d'eitleáin agus dul ag siopadóireacht. Tabharfaimid airgead daoibh.

Áine: **Sin plean maith.**

Bhí an ceathrar leanaí gnóthach ansin ag tógáil an dara eitleán agus gan rómhoill bhí an ceathrar páilótaí san aer ar an mbealach chun na Fraince.

Nuair a d'imigh na leanaí abhaile bhreathnaigh Áine agus Joan ar na bhfistéip a bhí déanta acu den lá. Thóg siad ceithre ghrianghraf as agus bhain úsáid astu chun scéal eispéireas foghlama na leanaí a thairneadh. Rinne siad cóip den scéal le haghaidh gach linbh. Thaispeáin na leanaí an scéal dá dtuismitheoirí agus d'inis an scéal dóibh, agus chuir siad é isteach ina bhfillteáin oibre. Ina gcomhaid chleachtóra scríobh Áine agus Joan nóta faoi na smaointe a bhí ag na leanaí i leith cad is féidir le buachaillí agus cailíní a dhéanamh agus cad nach féidir leo a dhéanamh. Tá sé beartaithe acu tuilleadh póstaer agus scéalta a fháil faoi fhir agus mná i róil nach bhfuil steiréitipiciúil agus iad seo a phlé leis na leanaí. Tá sé beartaithe acu freisin roinnt súgartha a phleanáil leis na leanaí ina dtabharfar dúshlán dá stéiréitíopáil inscne

Ábhar machnaimh: Conas is féidir liom meas a léiriú ar shúgradh na leanaí agus ar a smaointe fad is a chuidim leo réiteach a fháil ar fhadhb – réiteach a fheileann do chách?

Eispéireas foghlama 65: Féach, casann an liathróid!

Téama: Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 3**Aoisghrúpa:** Mamailínigh agus leanaí**Suíomh:** Seisiún naíonra

Chruthaigh Mary, stiúrthóir an naíonra, an scéal seo a leanas chun doiciméadú a dhéanamh ar fhoghlaim Claire, Robert agus Kyle trí ghníomhaíocht ag bord an uisce.

Grianghraf 1

Bhí an cúpla Claire agus Robert (4 bliana d'aois) agus a gcara Kyle (beagnach 3 bliana d'aois) ag súgradh ag an tráidire uisce. Bhí siad ag líonadh agus ag folmhú soitheach agus bhí uisce á dhoirteadh acu isteach i rothaí uisce agus ag breathnú orthu ag casadh.

Grianghraf 2

Bhí leanaí ag baint trialach as nithe éagsúla amhail liathróidí agus ciúbanna a chur sna rothaí uisce. Thaitin le Claire úsáid a bhaint as an taephota chun an t-uisce a dhoirteadh. Thosaigh Robert ag déanamh amhlaidh. Bhain sé úsáid as canna spréite ón ngairdín glasraí chun uisce a chur ar na bloic a chuir sé sa roth uisce. Bhreathnaigh Kyle air seo, ag roghnú go ciúin gan aon doirteadh uisce a dhéanamh ag an roth uisce.

Grianghraf 3

Fhíoc Claire suas liathróid oráiste agus chuir sí é ar bharr an rotha uisce. Bhreathnaigh Robert agus Kyle uirthi agus uisce á dhoirteadh aici ón taephota. Thosaigh an liathróid ag casadh ag barr an rotha uisce. *Mary, tar anseo. Féach cad a tharla*, a dúirt sí go sceitimíneach. D'imigh Mary ar a glúine chun a fheiceáil cad a bhí ag titim amach. D'imigh Kyle ar a ghlúine freisin. D'iarr Mary ar Claire tuilleadh uisce a dhoirteadh. Bhreathnaigh siad go léir go cúramach ar an liathróid agus é ag casadh. *A Thiarcais, féach air sin anois*, arsa Mary. Dhoirt Robert tuilleadh uisce ar bharr na gciúbanna. *Ní chasann mo chinn. Níl sé sin féarúilte*, ar seisean. *B'fhéidir go bhféadfá triail a bhaint as liathróid mar a rinne Claire*, a mhol Mary. Thóg Robert amach na ciúbanna agus chuir liathróid a bhí ina lámh isteach ina n-ionad. Dhoirt sé uisce ar an liathróid leis an gcanna spréite agus thosaigh an liathróid ag casadh freisin. *Féach*, arsa Robert de bhéic. Rinne Kyle miongháire. Thug sé cuairt ar an tráidire uisce níos déanaí i rith na lae agus thosaigh ag casadh liathróidí.

D'inis Mary an scéal do na leanaí an lá dár gcionn agus thaispeáin sí grianghraif dóibh. Chuir siad an scéal ar taispeáint ar bhalla an naíonra. Thar an gcéad chúpla lá eile rinne Mary agus na leanaí iniúchadh ar cén fáth nach gcásann an ciúb mar a dhéanann na liathróidí.

?

Ábhar machnaimh: *Conas is féidir liom am a chur ar leataobh chun doiciméadú a dhéanamh ar roinnt d'fhoghlaim agus d'fhorbairt na leanaí trí úsáid a bhaint as insint scéalta?*

Eispéireas foghlama 69: Dúshlán spráúil lasmuigh leis an gceamara

Téama: Folláine agus Leas, Aidhm 2 agus Sprioc foghlama 1**Aoisghrúpa:** Mamailínigh agus leanaí**Suíomh:** Seisiún naíonra

Bhí Liam agus Jean, beirt d'fhoireann an naíonra, agus sé leanbh déag (idir 2½ agus 4 bliana d'aois) ag súgradh lasmuigh. Chuir Liam gliondar ar na leanaí nuair a thug sé isteach liathróidí nua móra boga dóibh. Bhí na leanaí an-sceitimíneach agus rug siad go léir greim ar cheann amháin agus thosaigh á bpreabadh, á speachadh agus á rolladh. Bhí fáil ag na leanaí ar na liathróidí gach lá nuair a bhí siad lasmuigh. Shocraigh Liam tascanna dóibh ó am go chéile a bhí dírithe ar na scileanna comhordúcháin lámh-súl a fhorbairt, agus ionas go bhféadfadh sé léiriú maith a fháil ar a ndul chin cinn sna scileanna sin agus mar thoradh air sin cuidiú leo.

An Luan úd agus iad ag súgradh lasmuigh, mhínigh Liam agus Jean do na leanaí go raibh siad chun roinnt cluichí rollacha a imirt. Is éard a bhí i gceist ná a liathróid bhog a rolladh os a gcomhair amach, chuig an taobh, agus chuig a chéile. Roinn Liam an grúpa ina dhá leath, agus d'fhiafraigh den ghrúpa d'ochtar leanaí a bhí ag obair leis, *Ní fheadair cá mhéad liathróid a bheidh ag teastáil uainn? Cúig cinn. Ní hea, trí cinn. Cúig cinn, a Liam, a tháinig mar fhreagraí. Roghnóimid cúig cinn agus feicimid ansin an bhfuil ár ndóthain againn*, ar seisean. Chomhair beirt de na leanaí cúig cinn agus thug iad trasna chuig Liam. Ansin d'iarr Liam ar gach leanbh ceann amháin a thógáil. Thug duine de na leanaí faoi deara nach raibh dóthain ann do gach duine, agus d'iarr an leanbh air tuilleadh a fháil! Labhair siad faoin ngá a bhí ann liathróid an duine a bheith acu. Thosaigh comhrá cosúil leis seo i ngrúpa Jean.

Le liathróid an duine, thosaigh na leanaí ag rolladh a liathróidí. Thosaigh gáire ina measc nuair a bhuail na liathróidí cosa na leanaí agus nuair a phreab siad leo i ngach treo. Thosaigh na leanaí ag rith ina ndiaidh. Léirigh roinnt leanaí frustrachas leis na liathróidí mar nach rachaidís sa treo a theastaigh uathu. Rinne Liam agus Jean iombhá leo agus thacaigh leo. Rinne siad eiseamláiriú ar an rolladh.

Sna seachtainí ina dhiaidh sin d'eagraigh Liam agus Jean roinnt gníomhaíochtaí rollacha, agus ina dhiaidh sin gníomhaíochtaí ina raibh ar na leanaí nithe a chaitheamh san aer chun cuidiú leo lena scileanna comhordúcháin. Bhain siad úsáid as rudaí éagsúla amhail pónaireáin, liathróidí ar thoisí éagsúla, agus bréagáin bhoga. Rinne siad na leanaí a thaifeadh ar fhístéip sa chéad seachtain agus ansin arís ceithre mhí dár gcionn. Thaispeáin siad an fhístéip do na leanaí agus labhair siad leo faoi cé chomh maith is a d'fhoghlaim siad conas nithe a rolladh agus a chaitheamh san aer. Thaitin sé go mór leis na leanaí fístéipeanna díobh féin a fheiceáil agus chuir siad a dtuairimí in iúl: *Féach orm ag caitheamh na liathróide! Bhí sé mór millteach. Ní féidir le mo dheartháir é a dhéanamh.*

?

Ábhar machnaimh: Conas is féidir liom úsáid níos fearr a bhaint as fístéipeanna chun cur le foghlaim na leanaí agus a ndul chun cinn a thaispeáint dóibh?